

TEMA 3. NADNARAVNA VERA

1. POJEM IN PREDMET VERE

Dejanje vere je človekov odgovor Bogu, ki se razodeva (prim. *Katekizem*, 142). »Z vero človek v celoti podredi svoj razum in svojo voljo Bogu. Z vsem svojim bitjem daje človek pritrditev razodevajočemu se Bogu« (*Katekizem*, 143). Sveto pismo to pritrditev imenuje »poslušnost vere« (prim. *Rim* 1, 5; 16, 26).

Krepost vere je nadnaravna krepost, ki človeka — z razsvetljevanjem njegovega razuma in z nagibanjem njegove volje — dela zmožnega, da trdno pritrdi vsemu, kar je Bog razodel, ne zaradi notranje očitnosti razodetega, temveč zaradi oblasti Boga, ki se razodeva. »Vera je najprej človekova osebna privrženost Bogu; hkrati in neločljivo pa je tudi svobodna pritrditev celotni resnici, ki jo je Bog razodel« (*Katekizem*, 150).

2. ZNAČILNOSTI VERE

— »Vera je božji dar, nadnaravna krepost, ki jo vlije Bog (prim. *Mt* 16, 17)« (*Katekizem*, 153). Za odgovor vere je potrebna božja milost. Da bi sprejeli razodeto resnico, ni dovolj razum; potreben je dar vere.

— *Vera je človeško dejanje*. Čeprav je dejanje, opravljeno po zaslugi nadnaravnega daru, je »vera pristno človeško dejanje. Zaupati Bogu in držati se resnic, ki jih je razodel, ne nasprotuje ne človekovi svobodi ne njegovemu razumu« (*Katekizem*, 154). V veri razum in volja sodelujeta z božjo milostjo: »Verovati je dejanje razuma, ki pritrdi božji resnici na ukaz volje, ki jo Bog nagiblje z milostjo.«¹

— *Vera in svoboda*. »Če naj bo odgovor vere človeški, ga mora človek dati Bogu prostovoljno; nikogar torej ni dovoljeno proti njegovi volji siliti, naj se oklene vere. Dejanje vere je namreč že po svoji naravi prostovoljno« (*Katekizem*, 160).² »Kristus je vabil k veri in k spreobrnjenju, nikakor pa ni prisiljeval. Spričal je resnico, toda ni je hotel vsiliti tistim, ki so mu nasprotovali« (*prav tam*).

— *Vera in razum*. »Čeprav je vera nad razumom, vendar ne more nikoli biti resničnega nesoglasja med njima. Saj je isti Bog, ki razodeva skrivnosti in podarja vero, človeški duši dal tudi luč razuma. Bog pa ne more zanikati sam sebe, in resnica nikoli ne more biti v nasprotju

¹ Sv. TOMAŽ AKVINSKI, *Summa Theologiae*, II-II, q. 2, a. 9

² Prim. II. Vatikanski koncil, Odlok *Dignitatis humanae*, 10; ZCP, 748, §2.

z resnico.«³ »Zato je treba reči: metodično raziskovanje na kateremkoli znanstvenem področju, če se vrši na resnično znanstveni način in v skladu s pravili npravnosti, nikdar ne bo v resnici nasprotovalo veri; saj svetne stvarnosti in stvarnosti vere izvirajo od istega Boga« (Katekizem, 159).

Brezsmiselno bi bilo poskušati dokazati nadnaravne verske resnice; po drugi strani pa se lahko vedno dokaže, da je napačno vse, kar bi hotelo nasprotovati tem resnicam.

– *Eklezialnost vere*. "Verovati" je dejanje, lastno verniku kot takemu, t.j. kot članu Cerkve. Kdor veruje, pritrjuje resnici, kot jo uči Cerkev, ki varuje dediščino razodetja. »Vera Cerkve prehiteva, poraja, nosi in nahranja našo vero. Cerkev je mati vseh verujočih« (Katekizem, 181). »Nihče ne more imeti Boga za Očeta, če nima Cerkve za mater.«⁴

– *Vera je potrebna za zveličanje* (prim. Mr 16, 16, Katekizem, 161). »Brez vere namreč ne moremo biti Bogu všeč« (Heb 11, 6). »Tisti, ki brez lastne krivde ne poznajo Kristusovega evangelija in njegove Cerkve, a iščejo Boga z iskrenim srcem in skušajo pod vplivom milosti v dejanjih spolnjevati njegovo voljo, kakor jo spoznavajo po glasu vesti, morejo doseči večno zveličanje.«⁵

3. MOTIVI VERODOSTOJNOSTI

»Nagib (*motivo*) za to, da verujemo, ni dejstvo, da se razodete resnice kažejo kot resnične in umljive v luči našega naravnega razuma. Mi verujemo "zaradi avtoritete samega Boga, ki se razodeva in ki se ne more motiti in ne nas varati" (Katekizem, 156).

Vendar pa nam je, da bi bilo dejanje vere skladno z razumom, Bog hotel dati »*motive verodostojnosti*, ki pokažejo, da pritrnitev veri na noben način ni slepo gibanje duha«⁶. Motivi verodostojnosti so gotova znamenja, da razodetje je božja beseda.

Med drugimi so ti motivi naslednji:

– *vstajenje našega Gospoda Jezusa Kristusa v slavi*, kar je dokončno znamenje njegove božanskosti in trdni dokaz za resničnost njegovih besed;

– »čudeži Jezusa Kristusa in svetnikov« (prim. Mr 16, 20; Heb 2, 4)« (Katekizem, 156);⁷

³ I. Vatikanski koncil: DS 3017.

⁴ Sv. Ciprijan, De catholicae unitate Ecclesiae: PL 4,503.

⁵ II. Vatikanski koncil, Konst. *Lumen gentium*, 16.

⁶ I. Vatikanski koncil: DS 3008-3010; Katekizem, 156.

⁷ Veljavnost Svetega pisma kot popolnoma zanesljivega zgodovinskega vira je mogoče ugotoviti s trdnimi dokazi: na primer s tistimi, ki se tičejo njegove starodavnosti (več knjig Nove zaveze je bilo napisanih le nekaj let po Kristusovi smrti, kar pričuje o njihovi veljavi), ali pa z dokazi v zvezi z analizo vsebine (ki dokazuje resničnost pričevanj).

– izpolnitev prerokb (prim. *Katekizem*, 156) o Kristusu in tistih, ki jih je izrekel on sam (npr. prerokbe o trpljenju našega Gospoda, prerokba o uničenju Jeruzalema itd.). Ta izpolnitev je dokaz za resničnost Svetega pisma;

– tudi vzvišenost krščanskega nauka je dokaz za njegov božji izvor. Kdor pozorno premišljuje Kristusov nauk, lahko v njegovi globoki resničnosti, v njegovi lepoti in skladnosti odkrije modrost, ki presega človeško zmožnost razumevanja in razlaganja tega, kaj je Bog, kaj je svet, kaj je človek, njegova zgodovina in njegov presežni pomen;

– širjenje in svetost Cerkve, njena plodovitost in trdnost so »popolnoma zanesljiva znamenja božjega razodetja, primerna umevanju vseh« (*Katekizem*, 156).

Motivi verodostojnosti ne samo, da tistim, ki nimajo vere, pomagajo preseči predsodke, ki jih ovirajo, da bi jo sprejeli, marveč tudi tistemu, ki vero ima, potrjujejo, da je verovati razumno, in ga oddaljujejo od fideizma.

4. SPOZNANJE VERE

Vera je spoznanje: daje nam spoznavati naravne in nadnaravne resnice. Navidezna tema, ki jo izkusi vernik, je posledica omejenosti človeškega razuma nasproti presežku luči božje resnice. Vera je predujem božjega gledanja "iz obličja v obličje" v nebesih (1 Kor 13, 12; prim. 1 Jn 3, 2).

Gotovost vere: »Veri pripada gotovost, večja gotovost kakor pa vsakemu človeškemu spoznanju, kajti vera se opira na samo besedo Boga, ki ne more lagati« (*Katekizem*, 157). »Gotovost, ki jo daje božja luč, je večja od tiste, ki jo daje luč naravnega razuma.«⁸

Razum pomaga pri poglobitvi vere. »Nekaj neločljivega od vere je, da verujoči hrepeni po tem, da bi bolje spoznal tistega, v katerega je postavil svoje zaupanje, in bolje razumel to, kar je razodel: globlje spoznanje bo s svoje strani klicalo po večji veri, bolj in bolj razžarjeni od ljubezni« (*Katekizem*, 158).

Teologija je znanost o veri: s pomočjo razuma si prizadeva bolje spoznati resnice, ki jih posedujemo po veri; ne zato, da bi jih naredila sijajnejše same po sebi — kar je nemogoče —, temveč razumljivejše za vernika. To prizadevanje, kadar je pristno, izhaja iz ljubezni do Boga in ga spremlja trud, da bi se bolj približali Njemu. Najboljši teologi so bili in vedno bodo svetniki.

5. SKLADNOST VERE IN ŽIVLJENJA

Vse kristjanovo življenje mora biti izraz njegove vere. Ni nobenega področja, ki ga vera ne bi mogla razsvetliti. »Pravični bo živel iz vere« (*Rim* 1, 17). Vera deluje iz ljubezni (prim. *Gal* 5, 6). Brez del je vera mrtva (prim. *Jak* 2, 20-26).

⁸ SV. TOMAŽ AKVINSKI, *Summa Theologiae*. II-II, 171, 5, obj. 3

Kadar manjka ta enotnost življenja in človek popušča v ravnanju, ki ni skladno z vero, takrat vera nujno oslabi in človek tvega, da jo izgubi.

Vztrajnost v veri: Vera je zastonjski božji dar. Toda ta neprecenljivi dar lahko izgubimo (prim. 1 Tim 1, 18-19). »Da bi živeli, rastli in do konca vztrajali v veri, moramo le-to nahranjati« (*Katekizem*, 162). Prositi moramo Boga, naj nam pomnoži vero (prim. Lk 17, 5) in nas napravi »*fortes in fide*« (1 Pt 5, 9). V ta namen je treba z božjo pomočjo opravljati mnogo dejanj vere.

Vsi katoliški verniki so obvezani, da se izogibajo nevarnostim za vero. Med ostalimi sredstvi se morajo odreči branju besedil, ki nasprotujejo veri ali morali — če je to izrecno nakazalo učiteljstvo ali če to zaznajo s pravilno oblikovano vestjo —, razen če obstaja tehten razlog in je zaradi okoliščin takšno branje neškodljivo.

Širjenje vere. »Svetilke tudi ne prižigajo in ne postavljajo pod mernik, temveč na podstavek (...) Tako naj vaša luč sveti pred ljudmi« (Mt 5, 15-16). Prejeli smo dar vere zato, da ga širimo, ne zato, da ga skrijemo (prim. *Katekizem*, 166). Vere ne moremo pustiti ob strani pri našem poklicnem delu.⁹ V Kristusovem nauku in duhu je treba oblikovati celotno družbeno življenje.

Francisco Díaz

Osnovna literatura

Katekizem katoliške Cerkve, 142-197

Priporočeno branje

Sv. Jožefmarija, homilija *Življenje vere*, v *Božji prijatelji*, 190-204

Copyright © si.opusdei.org

⁹ Prim. Sv. JOŽEFMARIJA, *Pot*, 353.